

О Нації, дужа і вічна, як Бог, –
Не це покоління холопів, –
Хто злото знеславить
твоїх перемог
При Корсуні і Конотопі?
Олег ОЛЬЖИЧ

№ 5 (316)
3 лютого 2011 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ПРЯМА МОВА

ДМИТРО ПАВЛИЧКО: ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА УКРАЇНУ

Чому так сталося, що Злука наших держав, проголошена 1919 року, не забезпечила перемоги державності українського народу? Хто знищив об'єднану Українську Народну Республіку? Найголовніші її руйнівники – імперські білі й червоні армії, російські монархісти і більшовики, об'єднані ненавистю до самостійної України. А хто сьогодні намагається знищити українську державність? «Дядьки отечества чужого», прислужники білої і червоної Москви, регіоналі і комуністи, об'єднані тією ж ненавистю до українського визвольного духу.

Минуло 92 роки, а ворог України – той же, і ті ж таки його союзники: споконвічні незгоди і чвари в середовищі українських державотворчих сил. Після Злуки не був створений єдиний державний управлінський апарат, єдині збройні сили УНР. Галичина відбивалася від поляків, Наддніпрянина – від росіян. А що сталося в Україні після переможного 1991 року? Ворожнеча й розкол в Русі, шизофренічні міжусобиці помаранчевих лідерів і ось вам Україна – над урвищем безодні.

Нинішня влада, керована з Кремля новоімперським кланом будівничих «руського міра», спрямовує свою діяльність на перетворення нашої держави в колоніальну власність правителів Росії, в слухняну парафію Московського Патріархату. Московський Патріархат заплатив нашому найвищому чиновникові 50 тисяч євро за передачу церков Київського Патріархату в руки розпинателів. Небагато, але Юда дістав тільки тридцять срібняків за зраду свого Вчителя. Влада замикає в тюрми своїх політичних опонентів, мислячих залякує, підлих купує, а над усіма простягає диктаторську залізну руку, від якої має крижаніти людська душа.

Напрямок політики режиму Януковича, суть якого відображає злочинна, антиукраїнська активність міністра Табачника, націлений на те, щоб вирвати з українського серця почуття національної гідності, а з української пам'яті – історію боротьби народу проти найжорстокішого ворога України – російського царизму і комунізму.

За допомогою своїх клеветників і п'ятої колони Москва повертає наш

народ у добу Руїни. Мова, культура, духовність мають бути поступово знищені, а національна ідея українського народу, його державотворча енергія вже скована й замінена гаслом: «Усе для людей, а для українців – нічого!» Люди – це безнаціональні, як пролетарі Маркса, будівники нової УРСР під дахом, на якому сидить двоголовий невтомний, але й безуспішний убивця Прометей.

Але винні в наших бідах не тільки прибульці з космосу російського шовінізму, а й українські професійні патріоти, хворі на егоїзм, засліплені ревнивою ворожістю до своїх братів-однодумців, противісничкою вождівською пихатістю.

Господи, благаю, дай нам сили об'єднатися й повернутися в сяйво синьо-жовтих прапорів Дня Злуки, в переможний настрій воскреслої України! Сьогодні свято Соборності затьмарене, але сонце наше не згасло, бо ми – діти свого краю, своєї родини та землі, люди з українськими серцями, що беруть відповідальність за долю України.

Єднаймося! Єдність – перемога! Слава Україні!

відмови від ухвалення пенсійного, житлового законодавства та інших актів щодо соціального захисту, що призводять до трагічного зниження рівня життя в країні та збагачення невеликої купки олігархів;

відмови від планів, спрямованих на обезземелення українських селян та розграбування землі – загальнонаціонального надбання і основного стратегічного ресурсу України;

демонстрацію Харківських угод, як таких, що суперечать Конституції України та підривають її національну безпеку;

припинення антиукраїнської гуманитарної політики, усунення з посади Д. Табачника як її провідника та скасування урядових наказів і розпоряджень, спрямованих на русифікацію України, позбавлення українців історичної пам'яті та руйнацію європейської системи освіти в країні;

припинення політики сприяння лише одній релігійній конфесії – УПЦ Московського Патріархату, дискримінації інших конфесій та спроб знищення традиційних українських Церков.

Ми будемо захищати наші політичні, економічні та соціальні права, державність української мови, мовні права всіх національних меншин, культуру, духовність, історичну пам'ять і державну незалежність України. Ми закликаємо громадян бути готовими стати пліч-о-пліч на Майдані, знову показати світові, що Україна є і завжди буде!

ІСТОРІЯ І ЧАС

ОУН: ЧИН І ПОДВИГ

Є. Коновалець

С. Бандера

Р. Шухевич

У «Просвіті» відбулася презентація книжки «ОУН (бандерівці): фрагменти діяльності і боротьби», присвячена 82-й річниці ОУН. Її зорганізували обласна і міська організації ВО «Свобода». Сотні іванофранківців мали можливість поспілкуватися з упорядником Святославом Липовецьким, який оповів про працю над цим цікавим виданням.

– Організація Українських Націоналістів є, без перебільшення, найлегендарнішою українською політичною структурою, яка впродовж десятиліть провадила й провадить ефективну й жорстоку боротьбу за здобуття та утвердження Української державності, – зазначив автор. – Незважаючи на різні окупаційні режими, члени ОУН діяли, боролись і жертвно вмирали задля побудови незалежної України... У цій книзі я намагався подати не стільки багато документів і текстів, як світлин, які показують нинішньому поколінню тих мужніх і благородних людей, які жертвно кляли свої життя на вівтар волі...

Справді, у книзі чи не вперше зібрані світлинки всіх очільників ОУН – Євгена Коновальця, Степана Бандери, Романа Шухевича, Степана Ленкавського, Ярослава Стецька і їхніх наступників, тих відомих і невідомих борців, героїчним чином яких утверджувалась ідея української державності. Перегортаєш сторінки, вдивляєшся в їхні благородні горді лиця, яких так мало в нинішньому політикумі, читаєш поему Олесь Ольжича «Незаномою воякові» й думаєш: як нам нині їх бракує. Щиріх, відкритих, відвертих, готових до подвигу, до атентату в ім'я української нації. І вони той чин творили безстрашно і беззастережно чи-то як спротив польській окупаційній владі, чи як протест проти геноциду українців на окупованій Москвою Україні, чи як спротив більшовицькій окупації. А для нинішніх молодих, незбайдухлих ровесників незалежності є тут і Присяга члена ОУН, і Славень, і Декалог члена ОУН, і 12 прикмет характеру та 44 правила життя українського націоналіста й Молитва за полеглих героїв. Молодим їх варто не лише прочитати, а й вивчити і сповідувати. Бо лише за такої умови можна довірити їм майбутнє України.

Про діяльність ОУН, чин і подвиг наших попередників, важливість їхнього прикладу говорили Василь Попович, Богдан Борович, Руслан Марцінків, Віктор Рог з Києва, Сергій Кузан з Харкова та інші.

А у Центральному народному домі відбулася урочиста академія, присвячена 82-й річниці створення ОУН, організована обласною організацією ОУН (р), Центром національного відродження ім. С. Бандери та ІФ МО КУН. Промовці Святослав Перцович, Богдан Юрашук, Євген Шупак та інші наголошували на тому, що ОУН зродилася великої години боротьби за волю. І прапор цієї звитяги пронесла впродовж десятиліть. Саме завдяки їй, вихованню поколінь патріотів, героїчному чину УПА, незламному бунтівному духові шістдесятників і по-стала незалежна Україна. Та нині вона опинилася в руках авторитарного режиму криміналітету, нацменшин, а не титульної нації. Тому перша точка Декалогу українських націоналістів: «Здобудеш Українську Державу, або згинеш в боротьбі за неї!» і нині залишається на часі, наголошували учасники зустрічі.

Богдан ВІВЧАР

ПОДВИГ

ТОГО БОЮ НЕ ЗАБУТИ...

Урочисто відзначило Прикарпаття річницю подвигу української молоді під Крутами

Акція «Спартак XX століття»

у Центрі патріотичного виховання учнівської молоді

(Чит. 3 стор.)

У Івано-Франківську ровесники крутянців у річницю подвигу молодих українських патріотів пройшли смолоскипним походом з Вічевого майдану до меморіального цвинтаря, поклали вінки до символічного Хреста полеглим героям і взяли участь у поминальній панахиді.

А напередодні у Центральному народному домі відбулася урочиста академія, присвячена 82-й річниці ОУН

і подвигу крутянців, яку організувала ОО КУН. Голова обласного проводу Богдан Борович та інші промовці наголошували, що героїчний чин патріотів часів становлення державності початку ХХ століття продовжили члени Української Військової Організації під проводом Євгена Коновальця, а пізніше ОУН...

У Центрі патріотичного виховання учнівської молоді відбулася урочистість «Спартак XX століття».

ПАМ'ЯТЬ

ЗОСТАВСЯ ВІРНИМ ІДЕЇ

У селі Нижній Березів Косівського району відбулося вшанування пам'яті борця за Українську незалежну державу, організатора та керівника Служби безпеки українського підпілля в 1941–1947 рр. Миколи Арсенича (Михайло, Березовський, Дем'ян, Григор).

Микола Арсенич

Народився він у вересні 1910 року. Виховувався і вчився у патріотичній українській родині, в якій слова Бог, Україна, Воля синонімами западали в душу, закарбовувалися в серці. І коли настав час випробувань і жертвового служін-

ня українській нації він без вагань став у лави борців на одній із найвідповідальніших і найнебезпечніших ділянок фронту боротьби за волю – очолив Службу безпеки українського підпілля. На ній і загинув, не здавшись ворогові живим.

Про героїчний чин і подвиг на урочистостях говорили сотенний Мирослав Симчич, поет Дмитро Арсенич, історик Петро Арсенич, автори книги «Генерал Микола Арсенич: життя та діяльність шефа СБ ОУН» наукові працівники архіву СБУ Олександр Іщук та Валерій Огородник, лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка Михайло Андрусак. Вони докладно розкрили життєвий і героїчний шлях Миколи Арсенича.

А голова обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і співголова Івано-Франківської ОО Народного Комітету захисту України Степан Волковецький нагадав і підкреслив, що саме «Просвіта» у співпраці з ОУН виховала покоління патріотів.

Саме вони творили гідний подвиг чин боротьби ОУН-УПА. Лише з родини Арсеничів-Ковтків 17 осіб загинули за волю України. Він проаналізував сучасну соціально-політичну ситуацію в

Виступає Степан Волковецький

Співає хор Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича

державі. А також з тривогою зауважив, що країна все більше набуває статусу другої Росії і закликав просвітян активізувати роботу, а всіх небайдужих вступати в лави Народного Комітету захисту України й бути готовими до спротиву режимові.

Художник Володимир Арсенич написав чудовий портрет Миколи Арсенича, а уродженець села, викладач Коломийського педагогічного коледжу Микола Скільський запросив своїх вихованців, нині відомих співаків, порадувати присутніх повстанськими мелодіями. З великим успіхом виступив і чоловічий хор Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича, який виконав низку стрілецьких та повстанських пісень.

Вл. інф.

Після урочистості у с. Нижній Березів

ПОДВІЙНІ СТАНДАРТИ

ЩО МОЖНА ЮПІТЕРУ...

Саме така назва пасує до сучасного й водночас стародавнього малоросійського водевілю. Матеріалу достатньо, зважаючи на медійний ажіотаж навколо ординарної події з одеським даїшником. Він же – старший сержант А. Шве́ц (номер посвідчення – ОД0148), який на всю Україну заявив: «Не розумію телячю мову». Той, хто не любить української мови, ніколи її не полюбить. Звісно, його покарали за ст. 10 Конституції України, ст. 10 Закону України «Про міліцію», ст. 10 Закону України «Про державну службу», ст. 2, 6, 8 Закону України «Про мови в Україні» та норм професійної етики.

Це ще легко відбувся, а то могли звинуватити в антидержавній діяльності й розпалюванні міжнаціональної ворожнечі, російській ксенофобії і фашизмі та позбавити українського громадянства. А начальство з великими зірками на погонах мусило російською з телеекрана засуджувати ганебний учинок сержанта. Могильов посилав замість себе українськомовного заступника, щоб не «спалитись» російськомовним засуджуванням сержанта Швеца і його російськомовного начальства. Пан Азаров теж вимушений своїм особливим суржиком зайвий раз сказати слово на захист державної мови.

Та за це міліцейська братія і весь російськомовний анкла́в української влади готовий зневажити сержанта Швеца за те, що сказав на камеру те, що говорять сотні шведів по всій Україні, включно з російськомовною столицею. І знову подумки лягають мову, що через неї все сталося. Звідки знати простому сержантові, що зневажати українську мову на службі не можна? Адже українські міліціонери, мільйонери, міністри і прокурори звично

говорять на общепонятном. Напевно, думав собі, що йому теж українська без потреби, якщо українську не поважають вищі чини, а сам мер Одеси Костусев фактично заборонив застосовувати її в діловодстві міської влади.

Зривати злість не на причині – це типова поведінка людини, яка відчуває провинку. Знають, що порушують Конституцію на службі, в парламенті, в кабінетах влади, а нічого вдіяти з собою не можуть, бо досі є людьми радянської національності. Тому й злізлять на мову, якої радянський генномодифікований організм не приймає. Хіба може простий міліціонер, живучи в одному з місць компактного проживання радянської національної меншини, полюбити мову української держави, навіть якщо та дає йому роботу? Немає в такому життєвому середовищі нічого, що б спонукало пригадати родовід із гарним українським прізвиськом Шве́ц, дізнатись про предків, які говорили таку українською. Отож він говорить про нелюбов до мови, а насправді ненавидить отого підступного громадянина в машині, який обрав його собі за жертву. Сам говорив російською, а на українську перейшов тільки тоді, коли задумав його «дістати».

Довкола фальш і фарисейство. Прийде громадянин Шве́ц додому, увімкне телевізор і побачить велику несправедливість – ніхто в українській владі про українську не дбає. Навчило б його поважати мову держави не начальство, а українське життя, то мав би він нормальну роботу й ніхто б його за всеукраїнського цапа-відбувайла не рядив. Адехто навіть проливає, як газета «Сьогодні», крокодилічі сльози. Ніхто ж не каже, що владі треба періодично показувати хоч якийсь державний взірєць турботи про державу мову.

Не був би Шве́ц, попався б Нетудихатенков, адже залишився без особливого розголосу аналогічний і більш кричущий випадок, коли за мову міліціонери жорстоко побили водія. Та за Шве́ца вже заступився лідер проросійської партії «Родина» і запропонував роботу. Хто ж виховає і навчить лояльності армію міліціонерів різного рангу, коли доводиться доручати виховання тим полковникам, які бравово з телеекрана рапортують російською?

Не допомагають і звернення до Азарова як лідера Партії регіонів, щоб той покарав однопартійця Костусева за зневагу мови держави. На жаль, така поведінка мера Одеси найбільше дискредитує не партію, бо він на свій лад виконує її програмне завдання надати російській особливий статус, а Президента, зрештою, державу в якій чиновник дозволяє собі її зневажати. За всі роки незалежності жодна державна програма підтримки державної мови так і не була виконана й нікого з вищих чиновників не було навіть ледь засмучено зауваженням щодо невиконання обов'язку гарантування застосування державної мови. Навіщо?

Головне – це боротьба всіх і вся за економічні реформи і проти корупції, не забуваючи про покращання власного життя вже сьогодні. Усе як в тому водевілі – начальство дбає про всіх і ні в чому не винне. Винна сама Україна, як та унтер-офіцерська вдова, що сама себе покарала, тобто добровільно русифікує, а сама служивих людей змушує до української. Раз мову не захищають, а вона є, то складається в усієї російськомовної братії думка, що мова в усьому винна. Це вони через неї, українську мову, мусять страждати від однієї думки, що хтось набереється нахабства вимагати поваги до мови держави. Під завісу малоросійського водевілю вищі чини російськомовно читають монолози про захист української мови, а російськомовним чином доручено виховувати любов до мови. Коли ж упаде завіса?

Володимир ФЕРЕНЦ

ЖИТТЯ І ЧИН

ЛИЦАР З ОПІЛЬСЬКОГО КРАЮ

Минуло 130 років з дня народження талановитого письменника і видавця, педагога й громадського діяча Антона Лотоцького. В періодиці я не зустрів і коротенької згадки про нього. Його творчість випала з уваги українського читача, твори письменника не видавались. «Злочино́м» Антона Лотоцького було те, що він добровільно став у лави січових стрільців і воював за державність України.

Антін Лотоцький був найстаршим сином галицького педагога і письменника Лева Лотоцького, уродженця с. Тростянець, що на бережанському Опіллі, який з 1873 до 1882 року жив і вчителював у с. Вільховець поблизу Бережан. У цьому селі 13 січня 1881 року і народився Антін.

У домі Лотоцьких витав справжній український дух, а це, безперечно, вплинуло на світогляд хлопчика. Дуже рано в Антона проявився літературний хист. Він змалку писав казки та оповідання, віршував. Уже під час навчання в Бережанській гімназії разом з братом Володимиром видавав гумористичний журнал «Небилиці». Слід наголосити, що Антін часто бував у домі адвоката й письменника Андрія Чайковського, бо в гімназії товаришував з його сином Миколою. Талант письменника викристалізувався у Львівському університеті, де студіював філософію. Нагадаємо, що історичну тему його літературної творчості прищепив Михайло Грушевський, який читав в університеті лекції.

Ще в студентські роки вийшли друком перші літературні твори А. Лотоцького: «Цвіти з поля» (1907), «Ведмедівська попівна» (1909), видані товариством «Просвіта». Уже в цих творах проявилось життєве кредо молодого письменника розповідати дітям про події героїчної історії українського народу, виховувати в них любов до рідного краю.

У 1911-му А. Лотоцький став учителем гімназії в Рогатині. Працюючи тут, продовжував займатися літературною творчістю. Видав книжку «Пішки на гору Маркіяна» (1912) і дослідження «Тарас Шевченко в німецьких перекладах» (1914). Тоді ж учителем Рогатинської гімназії працював Микола Венґжин, згодом – письменник, журналіст і політичний діяч. Цікаво, що в той час з ініціативи письменниці Христини Алчевської в Рогатинській гімназії навчалися і юнаки з Наддніпрянщини (цілковита відсутність там українських середніх шкіл змушували своїх українців посилати своїх дітей на навчання рідною мовою в Галичину).

Вже в 1912–1913 навчальному році А. Лотоцький заснував у гімназії товариство «Молода січ». Пізніше, в 1914 р., під час організації національної військової частини – легіону Українських Січових Стрільців до неї зголосилися практично всі учні та педагоги. Директор гімназії Михайло Галушинський став першим командувачем легіону, а старшинами – приятелі Антін Лотоцький та Микола Венґжин.

Краянам відомо про організацію ідеологічного та культурно-просвітницького відділу легіону під назвою «Пресова квартира». Підне місце серед її діячів зайняв і Антін Лотоцький. Він уміщав свої твори майже у всіх виданнях. У 1916 р. написав вірш «Гімн коша», музику до якого створив Антон Баландук. Разом приятелі редагували стрілецькі часописи «Вісник Пресової квартири УСС», «Самопал» і, нарешті, – поважні «Шляхи» і «Червону калину».

Слід нагадати про бій січових стрільців на горі Лисоні, що неподалік Бережан. Три дні й три ночі обороняли стрільці гору Лисоню перед московськими нападниками. З пошаною висловлювалися про героїв-стрільців німецькі старшини, кажучи: «Гордий цей народ, що має таких лицарів». Пізніше Антін Лотоцький в «Історії України для дітей» писав про ці події: «...щоб кров стрілецька не поплила на марне», адже тоді загинуло більш як 700 українських юнаків.

Повернувшись письменник у Рогатин після воєнних подій лише в 1922–1923 навчальному році. Під час праці в Рогатині в 20-их роках минулого століття він видає одну за одною 8 книжок для дітей. У 1923 залишив учительську працю на ко-

ристь письменницької і видавничої справи. Протягом декількох років пише і видає 9 книжок на історичну тематику.

А ще попри таку насичену письменницьку працю разом з приятелем Миколою упродовж 1923–1924 рр. видавав у Рогатині журнал «Рогатинець». Нам і зараз важко зрозуміти, як невелике повітоне містечко мало свій друкований часопис з оригінальним неповторним обличчям. Приятелі заснували в Рогатині два видавництва: «Журавлі» (для дорослих) та «Сині дзвіночки» (для дітей).

Крім цього, А. Лотоцький творчо і плідно співпрацював з львівським дитячим часописом «Світ дитини». Це видання просвітлювало душі українських дітей. На жаль, часопису такого рівня й популярності нема в сучасній Україні.

Для популярного ознайомлення з життєписами діячів української культури друкувався в часописі «Казки дідуся Тараса». Таким чином описав життя Тараса Шевченка, Юрія Федьковича, Андрія Чайковського, Олексі Новаківського та генерала УГА Мирона Тарнавського, якого називав лицарем без тіні...

Але чи не найбільше зробив А. Лотоцький для розвитку українського історичного оповідання. Він створив чимало художніх оповідей для дітей про наше героїчне минуле і, зокрема, про стрілецьтво. 1934 року з'явилися чотири томики «Історії України для дітей», що охопили період від найдавніших часів до початку Першої світової війни.

В 1938 р. письменник знову повертається до «Історії України для дітей», дописує кілька розділів і друкує їх у часописі «Світ дитини». До речі, «Історія України для дітей» двічі (у 1966 й 1978 роках) побачила світ у видавничій спілці «Тризуб» (Вінніпег) і далі в діаспорі використовується як підручник для дітей шкільного віку. Жаль, що книжка виходила без останніх розділів, які автор додав у 1938 році. І лише в 1990 році заходами львівської «Просвіти» «Історія...» побачила світ і на рідній землі. В 1993 році цей підручник був виданий і стараннями Івано-Франківської обласної «Просвіти», і ми даруємо його школярам Галичини та Східної України, а також українським дітям у Німеччині та Греції.

Варто наголосити, що у 1933 році греко-католицька митрополічна консисторія у Львові підбрала і схвалила «зразкову парохіальну бібліотеку», до якої увійшли твори, рекомендовані для виховання українських дітей (усього 44 твори, 50 шатних книжечок). До цієї бібліотеки увійшло дев'ять творів А. Лотоцького.

У часи першого приходу більшовиків А. Лотоцький жив і працював у Рогатині, але були то для нього тривожні дні. Спершу чекав арешту, потім за видання газети «Українське слово» мав неприємності з гестапо... Сталося так, що А. Лотоцький не виїхав на Захід. Він оселився у Львові, сім'ї не мав, мешкав у будинку для літніх людей. Життя тут було гірким, навіть голодним...

28 травня 1949 року Антон Лотоцький відійшов у вічність. На похороні на Личаківському цвинтарі виступили Ірина Вільде, Петро Козланюк... Маленький горбочок землі став останнім пристановищем великого дитячого письменника України... А українці мають пам'ятати про цю непересічну особистість та її жертвову працю на добро української нації.

Підготував
Михайло РУДКОВСЬКИЙ

ПОДВИГ

КРОК У БЕЗСМЕРТЯ

«Слово Крути – стало дуже переконливим, бо на його зміст зложилися не самі звуки, а чин і кров».
Улас Самчук

Події під Крутами замовчувалися офіційною історіографією СРСР. У ті часи полегли під Крутами кваліфікувалися як зрадники. Студентські могили з Аскольдової гори знесли і зробили на цьому місці парк. Уперше про студентів згадали в 90-их роках, коли Народний рух України встановив дерев'яний хрест. Тільки у 2006 році тут відкрили Меморіал пам'яті героїв Крут.

Мене дуже зворушив захід, який цими днями проходив у Центрі патріотичного виховання учнівської молоді Івано-Франківська, приурочений цій даті – «Спартанці ХХ століття». Освітня міста пам'ятають про цю героїчну подію і щороку проводять заходи у своїх навчальних закладах. А цього року до його організації спричинилися і «Пласт», і обласна «Просвіта», а найбільше – юнаки і юнки української гімназії № 1, яких організували вчителі Росина Іваночко та Володимир Полавський.

Хвилююче гімназисти розповідали про своїх героїчних ровесників. Одні полягли на полі бою, а інших, поранених, полонили. За свідченнями очевидців, над 27 полоненими спочатку знущалися, а потім розстріляли. Учень 7-го класу Пипський перед розстрілом почав співати «Ще не вмерла України», й решта студентів підтримали спів. Уже в березні 1918 року з поверненням уряду УНР до Києва юних героїв перепоховали на Аскольдовій могилі в Києві.

Організатори години пам'яті, яка проводилася у Центрі, подбали, щоб демонструвався документальний фільм про ці події. І ось перед нами ще зовсім юні обличчя наших героїв, а це – сотник Омельченко, Володимир Шульгин, Лука Дмитренко, Микола Лизогуб, Олександр Попович, Андрій, Божко-Божинський, Ізидор Курик, Олександр Шерстюк, Головошук, Чижів, Кирик, Андрій Соколовський, Микола Корпан, Ганкевич, Гнаткевич, Євген Тарнавський.

Заступник начальника міського управління освіти, член Правління міської «Просвіти» Світлана Уварова, підсумовуючи все, що побачили й почули учні під час заходу, співставила події того історичного часу з нинішнім. Чому бій під Крутами струснув цілою нацією? Найвичерпнішу відповідь дав Євген Маланюк, який у той час був у Києві. «Крути – це перше зірвання лаштунків невідомої комедії, що відбувалася в час революції на землях України, перше прозріння, що влада – то боротьба, а держава – то кров і залізо. І тому Крути – це воскресіння по довгих століттях обірваної Полтавою визвольної війни, війни народу з народом, країни з країною, віч-на-віч...» За волю!

Михайлина БОДНАР,

завідувач культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО

Художник Михайло Фіголь у творчій майстерні

Серед багатьох дарунків, якими вітали обласну «Просвіту» у річницю її створення особливим було епічне полотно «Голгота України». Її автор – просвітянин, відомий маляр Іван Гаврилів зобразив Ісуса у терновому вінку, який страждає на хресті, а на другому плані – Україну героїчну у княжі й козацькі часи, а також страждальцю і розп'яту на сталінсько-московській Голготі. Оглядаючи картину, а вона нині виставлена у малому залі «Просвіти», ми ніби перегортаємо віхи нашої історії. Звитяжні, страдницькі, болісні...

Це лише одне полотно митця. А скільки їх у доробку нашого талановитого земляка, по світах розкиданих, а може, й зосереджених у приватних і музейних колекціях, якими милуються десь за океаном, у Польщі, Італії, Іспанії, Росії і, зрозуміло, в Україні. Творчість його, як ріка, десь тихо задивлена в небеса, в зорі, в хмари, подивована веселковою веселістю громовиці, десь розтривожена стихією барв весняних, літніх, осінніх, зимових пейзажів рідного краю, а частіше – у внутрішньому спогляданні й самоощінюванні постатей і особистостей...

Чи-то в портрети нашого сучасника лікаря Степана Геніка, чи-то в постаті видатних наших попередників – звитяжця і державця короля Данила Галицького, легендарної Роксолани, великих українців Тараса Шевченка, Михайла Грушевського, Івана Франка, Андрія Шептицького, Лесі Українки, Богдана Лепкого... У цьому ряду і художнє осмислення героїчних постатей Євгена Коновальця, Степана Бандери, Романа Шухевича. Причому в цьому разі пензель художника стає публіцистичним. Але прикметно, що така, якщо так можна сказати, художньо-психологічна документалістика не відволікає маляра від залюбленого погляду навколо себе у будь-яку пору року і в будь-який час доби. І тоді з-під пензля майстра вилонюють щемливі душевні дивовиди краю: чи-то Карпат, чи-то Покуття, Опілля, рідних місць.

...А почалась творча дорога митця в Опришівцях у далекі передвоєнні роки минулого століття. Біографія Івана Гавриліва така ж, як і в більшості його ровесників:

СВІТ
У ФАРБАХ
І КОЛЬОРІ

У тому ж році вступив у 8-й клас середньої вечірньої школи робітничої молоді № 1 м. Станіслава. Закінчивши її, перейшов працювати в кінотеатр ім. Т. Шевченка художником-рекламістом. 1957 року був призваний на військову службу. В тому ж році за згодою начальника військової частини, де служив, заочно вступив у Московський університет мистецтв на факультет малюнка і живопису, який закінчив 1963 р. Після служби в армії працював художником у кінотеатрі «Комсомолец», у виробничому комбінаті культури, в художньо-виробничих майстернях худфонду УРСР. У 1970 р. організує художній комбінат міської культури, в якому обійняв посаду головного художника... Попри завантаженість виробничими замовленнями Івана Михайловича в 1970 р.

в Івано-Франківському краєзнавчому музеї була відкрита персональна виставка. З того часу він постійно виставляється на імпрезах, не полишаючи праці на художній ниві. На життєвій дорозі митця відбулося чимало подій. Згадуються і лихоліття війни, і голод 47-го року. Часи були непрості, різнилися забавленням. Білі періоди змінювалися чорними, які карбами лягли на серце, аби з часом лягти на полотно. Іван Гаврилів – художник різноплановий, амплітуда творчих уподобань майстра дуже широка.

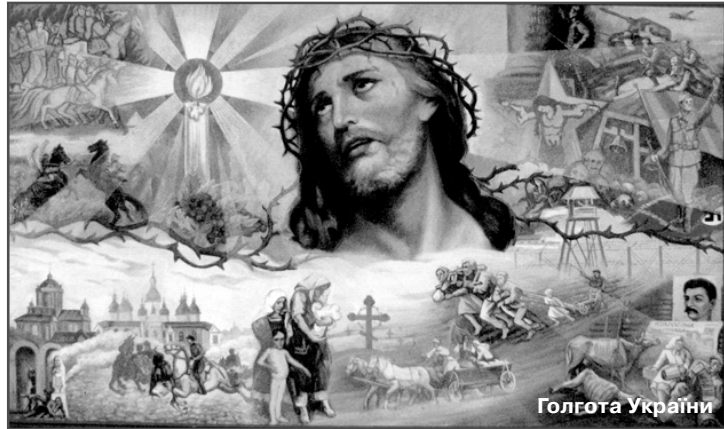
Перегортаю книгу відгуків однієї з персональних виставок митця: «Отримали душевне задоволення від перегляду Ваших творів... Сім'я Василичин: Андрій та Кароліна», «Картини просто чудові... Спасибі Вам за працю і талант... Гарагоцька Анна»; «Не можу намілювати рукою творчою красою художника Івана Гавриліва... Дякую!

Мирослава П. з дочкою Лесею»; «Ці полотна просто вражають. Вони такі чудові, яскраві, проникливі... Оксана Максимчук»; «Від цієї краси моє серце мліє... п. Кішка».

Дякують художникові шанувальники малярства з різних теренів України, з близького і далекого зарубіжжя – Польщі, Естонії, Росії, Канади, Австралії... А ось – захоплення й оцінка творчості митця нашим краянним-просвітянином Миколою Кардашук: «Бог обдарував пана Івана великим талантом, за допомогою якого митець не тільки з найтоншим витвором зумів передати форму природи персонажів, але, що дуже важливо, і глибину психологічного, духовного стану людини, що не кожному художникові вдається».

Передати психологічний внутрішній стан людини виразом обличчя, а особливо поглядом очей, у яких можна побачити світогляд, біль або відчуття їх пронизливості, як, наприклад, в очах Б. Лепкого, які запитують: «Хто ти, що зробив у прожитому житті для свого народу, для України?»

Всі твори Івана Михайловича глибоко художні, оскільки вони відтворюють як зовнішній, так і внутрішній духовно-психологічний стан людей, з якими зустрічаєшся на портретах, як з живими. У творчості Івана Гавриліва – незламна любов до України, свого народу, а його патріотизм мають велике не тільки творче, але й виховне зна-

Голгота України

чення. Особливо для молоді, адже спонукає заглянути у героїчну історичну сиву давнину нашої Держави й замислитись над її майбутнім.

Іван Михайлович, вірний син України, у своїй творчості відображає національний український дух нашого народу. Це великий майстер пензля...

Сам же митець говорить про творчість, як про любов Божу: «Треба читати внутрішню сутність любові, бо все інше – мотлох... Всі створіння на землі, природа, ландшафт – єдиний організм. Коли ми робимо добро іншим, то робимо його і собі, добро приймає добро. Коли ми в гармонії з оточуючим світом, тоді й розкривається сила духу. А він у мене виливається у творчості».

Наснаги, Вам, Іване Михайловичу.

Теодор ДРОВНИЧ

ЗОНА ТРИВОГИ

(Продовження. Поч. у № 1–4)

Жодного спільного німецько-радянського параді військ у Бресті після поділу Польщі в 1939 році не було. Виявилось – був. Завоювання Польщі Гітлером і Сталіном не було, бо СРСР і Польща мали договір про ненапад. Але ж завоювання було, віроломне, без денонсування договору й без оголошення війни.

Польських офіцерів розстріляли німці, а виявилось – радянські енкаведисти.

Повідомлялося, що Зоя Космодем'янська отримала Героя Радянського Союзу за боротьбу з фашистами, тепер стало відомо, що вона палила хати тих росіян, котрі не покинули окуповану німцями територію. Вони її і здали німцям.

Подвиг 28 панфіловців був розписаний у таких героїзованих деталях, а виявилось що це лише журналістська фантазія «на замовлення».

«Заградотрядів» у війну не було, а тепер знаємо – були.

Голодомору не було, але, виявилось, що був!

Матеріальної допомоги Гітлеру й навчання гітлерівських офіцерів у СРСР не було, а тепер знаємо – були.

Атаман Краснов – командир козачих загонів, білогвардійський генерал, служив Гітлеру, а сьогодні йому стоїть пам'ятник у Москві. І ніхто не кричить і не опротестовує.

Цар Микола, Нестор Махно, Колчак і Денікін стояли за часів СРСР на одній «поліції заклятих ворогів наро-

ду» разом із Петлюрою, Бандерою, Мазепою, Грушевським.

А сьогодні цар Микола – реабілітований і похований з почестями, але і його кат – Ленін залишається в Мавзолеї, де йому також... віддають почесні. Махно тепер – герой. Денікіна і Колчака цитує сам Путін як великих росіян.

РОСІЯНИ ПЕРЕОЦІНЮЮТЬ СВОЮ ІСТОРІЮ, але за нами, українцями, не хочуть визнавати права

райське життя (возили навіть мармелад із Британії), що для Героїв Радянського Союзу, які проливали свою кров, захищаючи СРСР, таке і не снилося.

Чи визнають в Афганістані 72-ох Героїв СРСР, що отримали звання за несправедливу, з боку СРСР, війну в Афганістані?

Рамон Маркадер – Герой Радянського Союзу, але в Мексиці за свій «геройський учинок»

ВІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОЇ ПРОБЛЕМИ НА ДУЗІ «МОСКВА–КИЇВ–ТЕЛЬ-АВІВ»

на власну оцінку своєї історії, своїх українських героїв. На думку Москви, наші історичні герої в нашої історії мають залишатися нашими ж ворогами тільки тому, що вони в свій час воювали з Росією! Але, якщо воюють один проти одного народи, держави, то герої однієї сторони стають автоматично ворогами іншої. Незалежно від назв воюючих держав. Запитайте японців, чи визнають вони героями Смушкевича, Штерна і ще 74-ох Героїв СРСР, що отримали звання Героя СРСР за бої в неоголошеній СРСР японцям війні на озері Хасан і на Халхін-Голі. Чому японці не вшановують Ріхарда Зорге, чому на японській землі немає йому пам'ятників?

Він же – Герой Радянського Союзу, але в Японії він – зрадник.

Кім Філіп. Для Британії її підданий – зрадник і злочинець, а для СРСР – герой, якому після викрадення влаштували в СРСР таке

він сів у тюрму як кримінальний злочинець.

Стіг Веннерстрьом. Для Швеції її підданий – зрадник і злочинець, для СРСР – Герой Радянського Союзу.

Чи визнають у Китаї подвиги Блюхера, орденосця «Красной Звезди» № 1 за бої під Мукденом на китайській території? Юрія Бабанського – Героя Радянського Союзу (конфлікт на острові Даманський). Чому в Китаї немає їм пам'ятників?

ВІНКИ – ВОРОГАМ

Запитайте фінів. Чи вони не визнають героями 412 Героїв Радянського Союзу, що отримали це звання, за те, що лізли на лінію Маннергейма – завойовувати фінську територію?

Маннергейм воював проти Росії в 1939 році (оборонявся), був

керівником держави, «ворожої» для Росії, а тепер президент Росії... покладає вінки на його могили.

Ахмат Кадиров (батько нинішнього президента Чечні), будучи полковим командиром у першій чеченській війні, закликав убивати росіян, «хто скільки зможе», а коли його підірвали на стадіоні в Грозному, то Путін, урочистим голосом продекламував, що Ах-

мат Кадиров достойно і мужньо виконував свої зобов'язання перед своїм народом (<http://www.newsland.ru/news/detail/id/599483/cat/94/>).

За сам факт боротьби за незалежність України визначні її сини Лук'яненко, Чорновіл, Хмара, брати Горині, за часів СРСР сиділи в тюрмах, а зараз вони – Герої незалежної України і її орденосці! То, може, і в них теж відібрати нагороди (за ідеологією ПР, комуністів, табачників, Москви та суддів, які ухвалили рішення, що присудження звання Героя України Бандері – незаконне?). Там, де Бандера, нібито, розстрілював, рубав і кидав у криниці місцеве населення, воно його любить, шанує і ставить пам'ятники, а там, де ніхто й ніколи Бандерівців в очі не бачив, кричать про «звірства» Бандери? Де логіка? На Заході України – всі ці брудні байки КГБ

викликають тільки бридливий подив й іронію.

Російські політики й про-російські політики України істерично закочуючи до неба очі кричать: «Мазепа – зрадник!» А запитайте їх – кого він зрадив? Україну? Ні – він пішов проти російського царювання в Україні. Він пішов на колабораціонізм зі шведами задля визволення України.

Ще один міф про антиросійську позицію західних українців. Його можна розбити одним махом і одним прикладом. Два партизани – Кузнецов і Руднєв. Обоє – росіяни, обоє – комуністи, обоє – Герої Радянського Союзу, обоє воювали під час Другої світової війни в один і той же час і в тих же місцях – на Західній Україні. Тільки воювали вони по-різному. Кузнецов так і не зумів убити гауляйтера України – Еріха Коха, але в українських селах успішно вбивав (по одному) рядових німців і офіцерів. А після кожного такого вбивства німці висилали каральний загін і, або вистрілювали всіх селян, або зганяли в клуні й спалювали. Вбив Кузнецов кілька десятків німців, німці спалили кілька десятків українських сіл, а людей повбивали. Всі розуміли, що Кузнецов – звичайний провокатор. У перші ж дні незалежності України всі пам'ятники Кузнецову – росіянину, комуністу, Герою Радянського Союзу – на Західній Україні були знищені.

Володимир ПИЛИПЧУК,
народний депутат України
1-го та 2-го скликань

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІП'ЯЄМО

Івано-Франківське міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка щирозсердечно вітає культурно-громадського діяча, славного просвітянина, учасника національно-визвольної боротьби, багаторічного політв'язня радянських таборів

ПЕТРА САВЧУКА з 90-річчям.
Вельмишановний пане Петре!

Прийміть від нас слова щирої вдячності за Вашу працю розуму і серця, спрямовану на формування Української держави, активну життєву позицію і діяльність зі створення духовної та інтелектуальної основи розвитку суспільства та особистості.

Зичимо й високо цінуємо Вашу самовіддачу і просвітницьку працю на благо України. Глибока пошана і щира подяка Вам за Ваші книги, які сприяють підвищенню духовності, національної свідомості й патріотичності молоді.

З роси і води!

З повагою голова Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Василь БОЙКО,
відповідальний секретар Наталія СИНИЦЯ

Правління Івано-Франківського обласного і міського об'єднань Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка щирозсердечно вітають з днем народження культурно-громадського і політичного діяча, науковця, депутата обласної ради, голову об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

СТЕПАНА ВОЛКОВЕЦЬКОГО.
Вельмишановний пане Степане!

Своєю багаторічною плідною працею, політичною діяльністю, громадською позицією, досвідом державця, своєю людською щедрістю Ви зробили й робите значний внесок у процеси духовного відродження і розвитку України.

Знаємо й високо цінуємо Вашу самовідданість, просвітницьку і наукову працю на благо української нації. Пошанування заслуговує наполегливість, з якою Ви реалізуєте програму відродження «Просвіти», Ваше вболівання за утвердження духовності, національної свідомості й патріотизму в молодіжному середовищі.

Ми горді тим, що маємо такого керманіча. Бажаємо Вам міцного здоров'я, творчого натхнення і многих благословенних літ праці на просвітнянській ниві.

З роси і води!

Правління обласного й Івано-Франківського міського об'єднань ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

НА ВСІ ЧАСИ...

Радіють залукв'яни, що мають де відзначати релігійні й державні свята, пошановувати пам'ять корифеїв української літератури й культури, патріотів, які боролись за незалежну Україну, і просто відпочивати, бо нещодавно одержали добре відремонтований храм культури (та ще й з опаленням).

У ньому вже й провели цілий ряд дійств: День святого Миколая, Новий рік, Різдво та інші. Ще одне відбулося 23 січня. Великий зал будинку культури переповнений глядачами, адже говорили про День Соборності України.

Вступне слово виголосив просвітянин, директор ЗОШ І–ІІІ ступенів Володимир Чаграк. Він розповів, що означає для українців злука УНР і ЗУНР, проаналізував ставлення до цього свята сьогодні.

І ось на сцені дитячий театр Залукви, який на «Галицьких різдвяних фестинах» у Галицькому районі зайняв призове місце. Чудовий одяг маленьких артистів і гарна гра (про народження Ісуса) справили надзвичайне враження когось таємничого, сповненого любові й радості. Сценки чергувались із колядами хору церкви Святих апостолів Петра і Павла. Діти ж виконували колядки «Колядує Україна». А хлопчики з місцевого дитячого садка вийшли в зал засівати присутнім односельцям. Коли я запитала дітей, хто вони, то відповідь була – українці. І це надзвичайно тішить, бо дітлахи змалку вчаться розуміти, що таке народні звичаї та обряди і якого вони роду.

Автор допису подякувала всім учасникам дійства, зокрема, просвітянам – директорів школи Володимиру Чаграку, просвітянам – директорів будинку культури Наталії Белей, Іванні Сорочинській, яка пише сценарії і керує театром, бо завідує культурною роботою, та керівників церковного хору Ярославу Глушку.

Залукв'яни запам'ятали те, що сказав просвітянин о. Василь Завірач на проповіді після Богослужіння: на коліна маємо ставати лиш перед Творцем, а в повсякденному житті стояти з гордо піднятою головою, пам'ятаючи, що ми – українці – працююча, освічена й культурна нація.

Просвітянський захід пройшов на високому рівні й це зобов'язує нас надалі підвищувати роль «Просвіти», бо потрібно захищати рідну мову, відстоювати нашу історію, вшановувати патріотів і ще багато чого. Приємно, що наш осередок «Просвіти» щойно прийняв у свої ряди новообраного голову сільської ради, завідувачку Галицької дитячої бібліотеки та підприємця з Івано-Франківська – вихідця з Залукви. Ці особистості вже проявляють себе на просвітянській ниві.

Лідія СКРЕНТОВИЧ,
голова «Просвіти» с. Залуква Галицького району

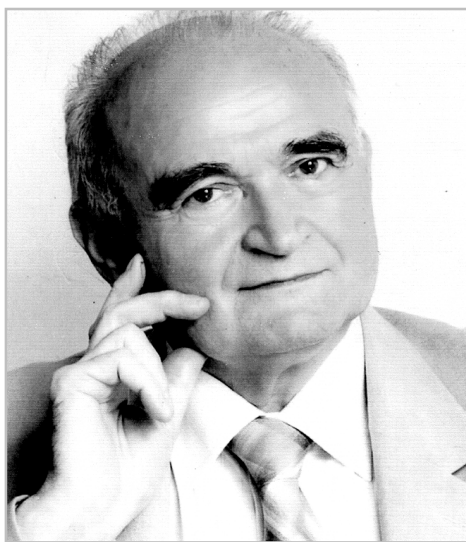
ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

ГЕТЬ ЗІ СЦЕНИ!

Людина має сенс
Тільки у подобі Божій.
У протилежному разі
Вона не має сенсу!
Папа Іван Павло II

Геть табачників зі сцени
В хаші на край Ойкумени,
Чи кудись на Близький Схід,
Звідки йде їх родовід.

ДОЛІ

БУДІВНИЧИЙ

Коли зустрічаєш на вулиці професора Станіслава Шумегу й намагаєшся про щось новеньке у нього дізнатись, то марна справа. Бо, що не крок, вітаються з ним то студенти, то аспіранти, то працівники меблевого виробництва просять консультації...

Життя відомого прикарпатського громадського діяча, професора, який десять років завідував створеною з його ініціативи кафедрою дизайну Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, заслуженого вчителя України Станіслава Шумегу як починалося в 30-ті роки, так і досі триває під знаком українства.

Трирічним він розповів зі сцени свій перший вірш «Я маленький козак», за який постерунковий вивів дитинча на вулицю й наказав батькам не шкодити польській владі. З часів війни і після неї Станіслав Шумега пам'ятає вояків УПА, які часто приходили в їхнє лісове село на постій. Він навіть був зв'язковим в упівців за советських часів. У Львівському лісотехнічному інституті з 180 випускників лише він серед трьох сміливців написав диплом українською мовою. Керівник дипломної роботи спочатку застеріг Станіслава: «Та ж немає технічної літератури українською», а згодом схвалив його вибір. Коли на захисті дипломного проекту голова комісії спитав С. Шумегу, які недоліки бачить у процесі навчання, то дипломант упевнено відповів: «Бракує технічної літератури українською мовою». І досі, через десятки років, професор Шумега вважає незадовільним стан технічної літератури українською мовою, хоч і сам багато зробив для того, щоб такі книжки були. Та це проблема не тільки фінансова, а й світоглядна, вважає він.

Ще в інституті дав собі слово писати книжки українською мовою, аби наші діти «не мучились». За це йому доводилося при виданні кожної книжки де у вічі, а де поза

А підступних комунок –
Симоненківських вояк –
В їхню матінку Росію –
Хай десь там у тундрі сіють
Свій безсмертний лєнінізм
І будують комунізм.

Бо у путінській Москві
Вже, як кажуть, «се ля ві»,
Що все менше місця там
У Держдумі їх братам.

Щодо власних яничар,
Яким влада, гріш, товар

вічі, чути: «Ето бандеровець. Зачем вам забивать голову детям етим неперспективным языком?»

Пригадує пан Станіслав такий казус зі своєю книжкою «Спеціальна технологія меблевого виробництва» – підручником для учнів середніх профтехучилищ: «Я зайшов до директора республіканського видавництва профтехосвіти, від якого залежала доля друку. Коли той подивився на рукопис, вигукнув: «Так ето на українском языке?! Кто ето будет читать?!» – «Та Західна Україна», – відповів я. На це той глумливо: «Да сколько вас там? Как кот наплакал!» Не стерпівши, я сказав: «Хтось із нас кепсько знає історію і географію, адже у нас, на Західній Україні більше населення, ніж у трьох прибалтійських республік разом узятих». Чиновник насупився, помовчав і по кількох переконливих аргументах усе ж здався. Книжка вийшла і мала успіх не тільки в Україні. Під час одного відрядження до Талліна на одному з заводів С. Шумега бачив, як меблярі читали цю книжку. «А 1981 р., – говорить пан Степан, – відвідав родину у Вроцлаві і на її прохання привіз племінникові, учневі «заводушки» (польський відповідник нашого профтехучилища), який готував дипломну роботу, свою книжку «Спеціальна технологія меблевого виробництва для середніх профтехучилищ». І вона там дуже знадобилася».

Вже за незалежності видано ще ґрунтовнішу його книгу – «Технологія художніх виробів із деревини», затверджену Міністерством освіти і науки як посібник для учнів професійно-технічних закладів освіти, студентів коледжів, інститутів і університетів. Така ж затребувана тими, хто навчається за спеціальністю «Дизайн інтер'єрів та обладнання», й остання, шістнадцята за ліком, книга члена Спілки дизайнерів України С. Шумегу «Дизайн», яка складається із двох частин: «Історія зародження та розвитку дизайну» й «Історія дизайну меблів та інтер'єру». Перше видання мало наклад 1000 примірників, але виявилось недостатнім, тож у видавництві «Нова Зоря» видано другий тираж цієї книжки. Облдержадміністрація та обласна рада визнали С. Шумегу «Найкращим науковцем 2005 р.».

Його громадянська позиція: Бог і Україна – понад усе. Він – почесний член ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, удостоєний найвищої медалі «Будівничий України», його обрано до складу Правління та Ради обласного об'єднання «Просвіти». Допомагає порадами і синові Ігорю, який очолює обласний Народний рух. В українському дусі виховав двох дітей, гідними ростуть онуки.

Інколи пересилуючи якусь болячку, іде в університет до студентів, а вихідними часто бачу його на просвітнянських заходах. «Люблю бути серед людей, допомагати молоді творити свою державу», – говорить пан Станіслав.

Побажаймо йому щастя, здоров'я, мого літ, творчих успіхів і рясних Божих благословень на нього і його родину.

Степан БОЙКО, просвітянин

За батьків рідних дорожчі, –
Їх в святі місця на прощу
Клином, як летять птахи, –
Хай відмолюють гріхи.

Та, на жаль, не все так просто...
Яничарство, мов короста,
Вовчий сказ, а то й чума,
Ліків від яких нема –
Тих, що вже були колись...

Тільки козаки на Січі
В наші дні перевелись.

Степан ДАСЕВИЧ

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА
ЛЮТИЙ

*Як на Стрітєння (15 лютого) півень води нап'ється, то на Юрія (6 травня) він напасеться.
Лютневий сніг за золото дорожчий.*

2 ЛЮТОГО

90 років від дня народження **Івана Абрамовича**, талановитого різьбяр, майстра площинної різьби, інкрустацій і мосяжництва, уродженця с. Річка Косівського району.

60 років від дня народження **Василя Бурдуланюка**, історика-краєзнавця, доцента кафедри історії України Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, лауреата обласної премії імені Івана Вагилевича (1995), уродженця с. Стопчатів Косівського району.

80 років тому в Калуші відбулося **повітє свято «Просвіти»**. Грав оркестр з Хотіня, увечері була вистава «Наталка Полтавка».

7 ЛЮТОГО

150 років від дня народження **Ксенофонта Сосенка** (1861–1941), українського етнографа, дослідника релігійних звичаїв та обрядів українського народу, уродженця с. Межигірці Галицького району.

10 ЛЮТОГО

110 років від дня народження **Дмитра Ткачука** (1901–1976), українського лікаря і діяча «Просвіти», уродженця с. Шешори Косівського району. З 1949 року жив у США.

50 років від дня народження **Василя Марчука**, професора, завідувача кафедри політології Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, заслуженого діяча науки і техніки України (члена-кореспондента Української академії політичних наук), уродженця с. Торговиця Городенківського району.

12 ЛЮТОГО

Трьох Святителів: Василя Великого, Григорія Богослова, Йоана Золотоустого.

140 років від дня народження **Леся Мартовича** (1871–1916), відомого українського письменника і громадського діяча, уродженця с. Торговиця Городенківського району.

55 років від дня народження **Мирослава Ясінського**, художника, уродженця с. Ковалівка Коломийського району.

40 років з дня **відкриття літературно-меморіального музею Леся Мартовича** у його рідному селі Торговиця Городенківського району.

14 ЛЮТОГО

День святого Валентина. День закоханих.

120 років від дня народження **Теофіла Горникевича** (1891–1969), церковного діяча Української Греко-Католицької Церкви, упорядника й укладача каталогу архівів В. Липинського та ЗУНР, уродженця с. Гузіїв Долинського району.

55 років від дня народження **Михайла Хавлюка**, краєзнавця, автора історико-краєзавчих досліджень «Життя, присвячене Богові й Україні» (2000), «Отинія» (1998), «Угорницький монастир» (1996), уродженця с-ща Отинія Коломийського району.

15 ЛЮТОГО

Стрітєння Господнє.

16 ЛЮТОГО

155 років від дня народження **Тита Войнаровського** (1856–1938), церковного і громадсько-політичного діяча, уродженця с. Ляцьке-Шляхецьке Товмаського повіту (тепер – с. Липівка Тисменицького району).

Підготував Петро АРСЕНИЧ

(Далі буде)

Івано-Франківське обласне і міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка висловлюють співчуття просвітянам **Антоніві і Ярославі Путькам** з приводу смерті **онуки ЯРИНИ**. Нехай наше співчуття полегшить біль вашої важкої втрати.

С. ВОЛКОВЕЦЬКИЙ, В. БОЙКО, П. АРСЕНИЧ, Н. СИНИЦЯ...

Івано-Франківське обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка висловлює щире співчуття директорів ТзОВ «Видавничо-господарський центр «Просвіта» **Роману Петрашу** у зв'язку з важкою втратою – смертю **брата АНТОНА**.